

Sygn. akt I ACz 651/13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Anna Gawelko
Sędziowie:	SA Anna Pelc (spr.)
	SA Kazimierz Rusin

po rozpoznaniu w dniu 16 sierpnia 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **J. P.**

przeciwko **J. J. i G. J.**

o zapłatę

na skutek zażalenia **pozwanych**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 15 marca 2013r., sygn. akt I Nc 31/13

p o s t a n a w i a:

zmienić zaskarżone postanowienie w pkt. I i wstrzymać wykonanie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie z dnia 14 lutego 2013r., sygn. akt I Nc 31/13.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanych o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 14 lutego 2013r., sygn.akt I Nc 31/13 wydanego na podstawie weksla stwierdzając, że natychmiastowa wykonalność tego rodzaju nakazu jest regułą i tylko w sytuacjach usprawiedliwionych charakterem zgłoszonych zarzutów uzasadnione jest wstrzymanie jego wykonania. Skoro pozwani w treści zarzutów nie wykazali takich okoliczności faktycznych, które wystarczają do wyrażenia oceny, że nakaz zapłaty wydany został niezasadnie i będzie uchylony, albo też takich, z których jednoznacznie wynika, że na skutek wykonania nakazu wyrządzona zostanie pozwanym niepowetowana szkoda, to nie mogą skutecznie wystąpić z wnioskiem o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty (art. 492 § 3 kpc).

W zażaleniu na powyższe orzeczenie pozwani zarzucili naruszenie prawa procesowego tj. art. 492 § 3 kpc wobec tego, że w zarzutach od nakazu zapłaty przytoczyli okoliczności faktyczne wystarczające, ich zdaniem, do wyrażenia oceny

co do tego, że nakaz zapłaty wydany został niezasadnie, wobec spłaty przez nich całej kwoty udzielonej pożyczki, a zatem również kwoty, którą zabezpieczał weksel, będący podstawą nakazu zapłaty.

W związku z tym wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wstrzymanie wykonania w/w nakazu zapłaty, względnie uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 492 § 3 kpc nakaz zapłaty wydany na podstawie weksla, warrantu, rewersu lub czeku staje się natychmiast wykonalny po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia. W razie wniesienia zarzutów Sąd może na wniosek pozwanego wstrzymać wykonanie nakazu. Warunkiem wstrzymania wykonania nakazu zapłaty jest więc wniesienie zarzutów i złożenie wniosku o wstrzymanie nakazu zapłaty, przy czym oba warunki winny być spełnione łącznie.

Dokonując badania wniosku złożonego na podstawie art. 492 § 3 kpc Sąd winien ocenić treść zarzutów od nakazu zapłaty pod kątem spełnienia przez nie wymogów z art. 493 § 1 i art. 126 kpc oraz odnieść się o podanych przez pozwanego okoliczności uzasadniających wniosek o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 24 września 2003r. nr IIICZP 58/03 (OSNC z 2004r. nr 11 poz. 173) dotyczącej zaskarżalności postanowienia w przedmiocie wstrzymania wykonania nakazu zapłaty stosownie do art. 492 § 3 kpc – pamiętać należy, że natychmiastowa wykonalność orzeczenia merytorycznego, wynikająca z mocy prawa, jest bardzo niebezpieczna dla pozwanego, a ponadto może prowadzić do daleko idących komplikacji, jeżeli natychmiast wykonalne orzeczenie zostanie wykonane, a następnie dojdzie w wyniku zaskarżenia do jego zmiany lub uchylenia.

W zarzutach od nakazu zapłaty, pozwani powołując się na sprawę wytoczoną przez nich przeciwko J. P. w dniu 7 września 2012r. (sygn. akt IC 1728/12), tj. przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie (08.02.2013) zarzucili, że pozwany J. J. w okresie od września 2003r. do września 2011r. zawarł z powodem J. P. szereg umów pożyczki (w tym jedna w listopadzie 2004r. zaciągnięta przez oboje pozwanych). Zabezpieczeniem spłaty pożyczki za okres do listopada 2004r. były weksle in blanco z deklaracjami wekslowymi, zawierającymi - każda - określenia daty sporządzenia, kwotę - zawsze 100.000zł, zastrzeżenie, że wierzyciel ma prawo opatrzyć weksle datą płatności według swego uznania i klauzulą „bez protestu”.

W aktach sprawy sygn. akt IC 1728/12 - z którymi Sąd Apelacyjny zapoznał się - znajdują się przedłożone przez powodów J. J. i G. J. oświadczenia J. J. z dnia 29 września 2003r. (16) z dnia 30 września 2003r. (3) z dnia 6 października 2003r. (5) i z dnia 1 lipca 2004r. (2) zawierające potwierdzenie odbioru kwoty po 100.000zł (razem 2.600.000zł) z określeniem terminu zwrotu (31.01, 28.02, 31.03, 30.04, 31.05, 30.06, 31.07, 31.08, 30.09, 31.10, 30.11, 31.12 - roku 2004; 31.01, 28.02, 31.03, 30.04, 31.05, 30.06, 31.07, 31.08, 30.09, 31.10, 30.11, 31.12 - roku 2005, 31.01 i 28.02 - roku 2006).

W oświadczeniach zamieszczono uwagę, że jako zabezpieczenie pożyczkobiorca oddaje do dyspozycji wierzyciela w/ w weksle in blanco (akta sprawy IC 1728/12 -k. 58).

W dniu 30 listopada 2004r. powód i pozwany - w niniejszej sprawie sporządzili formalną umowę pożyczki, a - jak zarzucili pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty - jedynym celem spisania umowy stało się określenie terminu spłaty dotychczas zaciągniętych pożyczek ustalonego ostatecznie - zgodnie z aneksem - na 31 grudnia 2010r. (umowa pożyczki i aneks w aktach sprawy IC 1728/12 k. 14, 15).

W umowie tej jako kwotę pożyczki podano 3.200.000zł co pozwani tłumaczą doliczeniem do kwoty faktycznie pożyczonej (2.600.000zł) należnych od tej kwoty odsetek w wysokości 10% w stosunku rocznym (§ 1 pkt 2 umowy pożyczki).

Nie budzi wątpliwości fakt, że nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 14 lutego 2013r. wydany został na podstawie weksla in blanco wystawionego przez pozwanych 29 września 2003r., wypełnionego przez powoda zgodnie z deklaracją wekslową i obejmuje kwotę pożyczki (100.000zł) oraz odsetki (95.303zł) liczone od terminu płatności wskazanego w oświadczeniu J. J. z dnia 29 września 2003r. (kwota 195.303 zł ujęta została w poz. 11 zestawienia udzielonych pożyczek doręczonego pozwanym z wezwaniem do zapłaty z 8 sierpnia 2012r. – zestawienie w aktach sprawy IC 1728/12 k. 52).

Wobec powyższego, w świetle zarzutów podniesionych przez pozwanych, a zwłaszcza umowy pożyczki z dnia 30 listopada 2004r. wątpliwości budzi już kwota wyliczonych odsetek od dnia 1 grudnia 2004r. (poz. 11 zestawienia) i ta kwestia wymaga wyjaśnienia, niezależnie od wyniku postępowania dowodowego odnośnie zarzutu pozwanych co do spłaty kwoty pożyczki.

Podkreślenia wymaga, że w przypadku gdy posiadaczem weksla in blanco jest pierwszy wierzyciel, wiąże go porozumienie zawarte z dłużnikiem, co oznacza, że dłużnik może mu przeciwstawić także zarzuty subiektywne, wynikające ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem. W tym wypadku ulega złagodzeniu abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego, skoro dłużnik może bronić się zarzutem wykonania zobowiązania (komentarz do prawa wekslowego i czekowego Adam Szpunar wyd. 3, Wydawnictwo prawnicze 2001, str. 103).

Fakt, że pozwani nie posiadają pokwitowania zwróconej – jak zarzucają – kwoty pożyczki, nie przesądza sam przez się o zasadności powództwa.

Stosownie do art. 462 § 1 kc dłużnik spełniając świadczenie, może żądać od wierzyciela pokwitowania. Na dłużniku bowiem – w razie sporu – spoczywa ciężar dowodu, że zobowiązanie zostało wykonane (art. 6 kc). Przeprowadzenie wymaganego dowodu, z braku pokwitowania jest utrudnione, ale możliwe przy użyciu wszelkich środków dowodowych przewidzianych przepisami postępowania cywilnego.

Pozwani wskazali w zarzutach od nakazu zapłaty środki dowodowe na poparcie swych zarzutów, zatem w stanie faktycznym sprawy – stanowiącej jedną z wielu spraw toczących się między stronami na tle umowy pożyczki ogółem kwoty 2.600.000zł - należało przyjąć, że wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty zasługuje na uwzględnienie.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny w tym składzie, na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 kpc zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie Sąd Okręgowy w orzeczeniu kończącym sprawę.